

Užitočné aktivity na doma pre rozvoj základných kognitívnych schopností u detí

CPPPaP, Karpatská 8, KE

PhDr. Beáta Tancsáková

Kognitívny vývin je zodpovedný za spôsob, akým sa deti učia novým zručnostiam a absorbujú nové informácie. Kognitívne aktivity a hry sú dôležitým nástrojom, ktoré im pomáhajú pri dosahovaní vývinových míľnikov. Niet pochýb o tom, že samotná hra v predškolskom veku je veľmi dôležitá. Predstavuje schopnosť myslieť, rozumieť, komunikovať, pamätať si, predstaviť

si a riešiť, čo by sa mohlo stať. Deti hlavne v predškolskom veku sa chcú naučiť, ako veci

fungujú, a to sa najlepšie naučia prostredníctvom hier a aktivít. V rámci nich neustále riešia problémy, tvoria, experimentujú, premýšľajú a učia sa. Trávenie času hraním sa s deťmi je obzvlášť dobré nielen

pre ich kognitívny vývin, ale zároveň sa buduje váš vzťah a vysielajú jednoduchú, ale silnú správu – „si pre mňa dôležitý“. Táto správa

je kľúčová, aby pomohla vašim deťom dozvedieť sa viac o tom, kto sú a kde zapadajú do sveta. Medzi najlepšie kognitívne činnosti patria pamäťové hry a tie, ktoré zahŕňajú sústredenie, pozornosť a porozumenie. Uvádzame zoznam niektorých, ktoré môžete spoločne robiť z pohodlia domova.

Aké techniky si rozoberieme?

- Skladanie a stavanie
- Hra s hrncami a panvicami
- Šálka vo vani
- Skladačky a pexeso
- Identifikujte zvuky
- Dávajte im na výber
- Precvičujte si farby a tvary
- Triedenie a klasifikácia predmetov
- Naučte ich postupnosti
- Imaginácia a symbolika

Skladanie a stavanie

Skladať škatule alebo vankúše do veže a potom ich zhodiť je veľká zábava. Je to tiež skvelé riešenie pre tvorivé učenie detí a riešenie problémov. Vďaka stavaniu sa deti učia, ako vyvážiť veci, aby bola veža vzpriamená. Tieto hry tiež pomáhajú deťom precvičiť si koordináciu ruka-oko. A

oboznamujú deti so schopnosťami ranej matematiky, ako sú veľkosť, výška, porovnanie, poradie atď. Sledovať pád veže môže byť zábava a môže deti motivovať, aby to skúsili znova. Budete k tomu potrebovať plastové nádoby a poháre, kartónové krabice, malé hračky, domino alebo kocky,

či len obyčajné vankúše.

Hra s hrncami a panvicami Skvelou aktivitou pre

deti je, keď si pripravíte niektoré z vašich hrncov a panvíc spolu s ich pokrievkami a necháte ich zladiť pokrievku s hrncom. Táto aktivita ich učí priestorovému vedomiu, kritickému mysleniu a riešeniu problémov a dokonca by sa to mohlo zmeniť na hudobnú aktivitu, ak sa začnú nudiť, môžu búchať o hrnce a panvice a vytvárať rôzne zvuky.

Šálka vo vani

jednoduchá činnosť, ktorá však môže rozvíjať ich jemnú motoriku.

Dajte im do ruky šálku počas kúpania a nechajte ich naplňať ju a vylievať.

Skladačky a pexeso

Mladším deťom sa pomocou týchto hier rozvíjajú pozorovacie

schopnosti pri hľadaní dvojíc obrázkov. Staršie deti už cvičia svoju pamäť a pozornosť.

Ak sa zapojí aj rodič deti sa navyiac môžu naučiť aj rozoznávať farby a pomenovať predmety, ktoré sú zobrazené na kartičkách. Rozširujú si tak svoju slovnú zásobu a zdokonaľujú svoje vyjadrovacie schopnosti.

Identifikujte zvuky

Spoločne sledujte zvuky s deťmi počas dňa (napr. Spev vtákov, tečúca voda alebo umývačka riadu). Postupne tak začne chápať, ako súvisia zvuky s objektmi v jeho každodennom prostredí.

CPPPaP
Karpatská 8
KE

Dávajte im na výber

Dajte im možnosť vybrať si z dvoch možností, ako často sa len dá: „Dáš si jablkový alebo pomarančový džús?“ „Chceš si obliecť červenú košeľu alebo žltú?“.

Precvičujte si farby a tvary

Celý deň hovorte o tvaroch, farbách a číslach. „To je štvorcový, modrý obrúsok.“ „Zostal nám iba jeden banán.“ „Poďme nájsť tvoje ružové pyžamo“.

Naučte ich postupnosti -

Predškolyáci zvyčajne používajú svoje vlastné rutiny na pochopenie udalostí a vyvolanie postupnosti. Čas častokrát chápu všeobecne (napríklad „včera“ môže znamenať niečo, čo sa stalo kedykoľvek v minulosti), ale môžu pracovať na svojich schopnostiach, aby

Triedenie a klasifikácia predmetov

Kategorizácia zohráva veľkú úlohu v kognitívnom vývine predškolyáka. Vďaka triedeniu deti začnú chápať, že určité veci majú podobnosti a rozdiely. Tento typ logického myslenia vytvára základ pre budúce matematické kon-

cepty a dokonca aj pre každodenné úlohy. Vyberte činnosti, ktoré podporujú triedenie a klasifikáciu predmetov, napríklad triedenie hračiek podľa farby, typu alebo veľkosti.

získali lepší zmysel pre čas. Môžete napríklad požiadať svojich predškolyákov, aby vám nakreslili postupnosť ich ránej rutiny v správnom poradí. Nezabudnite zdôrazniť radenie slov ako prvý, začiatok, koniec, ďalší, posledný, potom, pred, po atď., aby sa stali súčasťou ich slovníka.

Imaginácia a symbolika

Predškolský kognitívny vývin môžete podporovať aj hraním symbolických hier. Účast na imaginárnej hre s predškolyákmi im pomáha rozvíjať ich prirodzenú zvedavosť o svete, odvoláva sa na ich schopnosti riešiť problémy a tiež im pomáha rozvíjať zameranie a pozornosť.

Na záver

V predškolských rokoch prechádzajú deti obdobím rýchleho vývoja mozgu. To je dôvod, prečo je také dôležité zvoliť si veku primerané aktivity a hry. Kognitívne činnosti môžu znieť, že musia byť komplikované, aby

boli účinné, ale je to úplne naopak. Jednoduché činnosti naučia vášho drobca rozhodujúce kognitívne schopnosti bez toho, aby ich v priebehu procesu ohromilo a môžu vám dokonca poskytnúť

trochu voľného času. Každý rodič chce pripraviť svoje deti tak, aby mali čo najlepšiu šancu na úspech v živote, a tieto aktivity sú fantastickým miestom, kde začať.